

Nr 344.

Av herr **Lindley**, *angående ett mera enhetligt och tillfredsställande ordnande av handräkningsarbetet vid landets olika tullplatser.*

Frågan om handräkningsarbetets ordnande vid tullpackhusen har vid flera tillfällen varit föremål för ingående diskussion. Den år 1914 tillsatta tullkommissionen sökte i sitt år 1920 avgivna betänkande utstaka riktlinjer för huru denna fråga lämpligen borde ordnas, men frågan blev icke av riksdagen upptagen till mera ingående omprövning.

För närvarande råder en brokig blandning av olika system på de olika orternas tullplatser.

I Stockholm, Norrköping, Malmö och Göteborg utföres detta handräkningsarbete med varornas transport inom tullpackhusen, sortering, upp- packning och återinpackning av tullpackhuslag, under det att samma arbete på andra orter utföres, dels av varuägarna själva eller av dessas eget folk eller av annan anskaffad arbetskraft, dels av s. k. dragarelag, dels av järnvägsfolk eller av tullvaktmästare.

Missnöje med den nuvarande ordningen har framförts från skilda håll.* Den största orsaken till att intet åtgjorts för ett mera enhetligt reglerande av dessa förhållanden torde i främsta hand få tillskrivas det förhållandet, att oenighet varit rådande angående omorganisationsprinciperna. I all synnerhet har så varit fallet inom köpmannakretsar, där man påyrkat att staten borde övertaga kostnaderna för detta handräkningsarbete. På sätt och vis kan ju dessa synpunkter vara berättigade, då det är ett statsintresse att undersöka varornas kvalitet och vikt vid tullbehandlingen. Nu praktiserade system innebär i realiteten en extra icke officiell tullbeskattning, men å andra sidan kan ju staten mycket väl hålla sig skadeslös vid påtagandet av dessa kostnader genom motsvarande tullförhöjningar.

Kraftiga erinringar ha i främsta hand riktats mot de i ovan namngivna

* Undertecknad har ej velat tynga framställningen med åberopande citat, då det kan visa sig behövt att i utskottets utlåtande eventuellt framlägga dylika. Vill därför inskränka mig att hänvisa till en i andra kammaren år 1909 väckt motion av herr Erik Röing och 1914 års tullkommittés betänkande del IV samt Generaltullstyrelsens utlåtande över sagda betänkande del IV. Ävensom till 1908 års tullstatskommissions utlåtande i händelse att så kan anses behövt utöver vad som åberopas i ovan angivna handlingar.

städer befintliga monopoliserade packhuslagen, som man ansett borde utbytas mot importörernas rätt att själva utföra detta handräkningsarbete med eget folk eller att dessa måtte givas rättighet att själva bilda monopolbolag för arbetets handhavande eller att staten själv anställer folk för arbetets utförande, enligt en för hela landet gällande taxa, vid vars fastställande sammanslutningar på näringslivets område finge tillfälle att yttra sig.

Även på arbetarehåll råder stor aversion mot bibehållandet av det medeltida skråsystem, som fortfarande existerar i de s. k. "packhuskarlslagen". De principer efter vilka man där arbetar äro stötande för rättskänslan. Visserligen har på senare år en ändring skett genom borttagandet av s. k. hel- och halvkarlar, där en senare intagen måste avstå en stor del av sin inkomst till företrädaren eller hans änka, men det måste dock allt fortfarande anses mindre tilltalande, att arbetare skola vara andra arbetares arbetsgivare och för egen del inkassera vinst på andras arbete.

Skråsystemet, som en gång i tiden var förhärskande i nästan alla länder, har numera försvunnit såsom varande olämpligt i den storindustriella verksamheten. Det kan endast uppehållas genom särskilda tilldelade monopolställningar. Tullen har härvid tjänstgjort som fristad. Helt nyligen ha vi för övrigt varit vittne till att ett annat monopoliserat skrå måst försvinna, nämligen "vindragareskrået" till följd av Vin- och spritcentralens tillkomst, då nämnda företag icke hade användning för denna grupp och då all privat vin- och spritimport förbjöds. Någoting liknande har även inträffat i samband med "frihamnars" anläggande. Det därstädes utförda handräkningsarbetet fråntogs packhuslagen och överlämnades åt frihamnarna att utföras med eget folk. Det senare bevisar till full evidens, att packhuskarlssystemet icke utgör någon nödvändig betingelse för ifrågavarande verksamhets ordnande på mera tillfredsställande vis.

Det är staten ovärdigt att söka upprätthålla ett system, där arbetare som mellanhänder beredas möjlighet att draga vinst av andra arbetares arbetskraft. Konflikter och hotfulla konfliktsituationer ha av denna anledning uppstått vid olika tillfällen och torde man ha anledning befara, att även ännu svårare förvecklingar kunna uppstå. Som oftast ha de extra packhusarbetarnas fordringar på förhöjda löner kunnat avklareras genom av myndigheterna beslutade taxeförhöjningar, men även denna utväg är icke alltid möjlig att beträda. Så länge som det i arbetarnas medvetande finnes kvar, att kolleger inhösta vinst av andras arbeten, måste ett ständigt missnöje alltid vara tillfinnandes.

Frågan om lämpligaste organisationsformen för ett ordnande av denna angelägenhet bör antagligen hänskjutas till en ny utredning. Problemet är ingalunda så invecklat, som man föreställer sig efter granskning av föreliggande aktstycken. Skulle icke även i detta fall kunna tagas intryck av motsvarande förhållanden på närbesläktade arbetsområden. Ex. vid

hamnarna beträffande loss- och lastningsarbetets organisation. Det av 1908 års förlikningskommission avgivna förslaget, till lösning av då pågående stora hamnarbetarekonflikt, om inrättandet av ordinarie kårer vid hamnarna, har i stort sett visat sig vara en mycket tillfredsställande anordning. Såväl ordinarie som extra komma härvid i åtnjutande av samma avlöningsvillkor. De ordinaries enda förmån ligger däri, att de ha företrädesrätt till förekommande arbeten. Tullpackhusens verksamhet står medrendels i nära förbindelse med hamnverksamheten och dess fluktuationer, vilket medför att arbetareantalet som kan vara behövt för verksamheten aldrig kan bli konstant. Inrättandet av liknande ordinarie lag med garanterad företrädesrätt skulle helt säkert vara en fullt ut lika betryggande organisationsform som den nu tillämpade och skulle dessutom ha den fördelen att vara tillämpbar å alla tullplatser där extra handräckningsarbete förekommer.

Beträffande avlöningsfrågan och avgifternas inkassering torde även detta spörsmål bli någorlunda lätt ordnat. Vill man basera ersättningen på ackordsprincipen föreligger allaredan nu en hel del grundläggande utgångspunkter vid tullen och i vid hamnarna gällande mycket omfattande ackordsprisbestämmelser för olika arbeten med olika godsslag. Vill man återigen gå fram på linjen av månads-, vecko- eller timlönsprincipen, torde även här finnas jämförbara bedömningspunkter. Beträffande avgifternas inkassering så verkställes denna allaredan nu på vissa platser genom tullverket.

Undertecknad vill därför påyrka,

det riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, det Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder till ett mera enhetligt och tillfredsställande ordnande av handräckningsarbetet vid landets olika tullplatser.

Stockholm den 29 januari 1926.

Ernst Lindley.

